

รายวิชาสังคมศึกษา

รหัสวิชา สด๕๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและ
ทรัพยากรธรรมชาติ

ครูผู้สอน ครูนจักษ์ สุขเจริญ
ครูสุกฤณา นกเทียน

คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรธรรมชาติ

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. สามารถอธิบายคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
๒. สามารถวิเคราะห์คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
๓. ตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

สภาวะโลกร้อน

การขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรม

ไฟป่า

นักเรียนคิดว่าปัญหาสถานะโลกร้อน สามารถแก้ไขได้ด้วยวิธีใด

๑

การสร้างโรงงานเพิ่ม

๒

หยุดการเพาะปลูก

๓

ออกกฎหมายห้ามใช้รถ

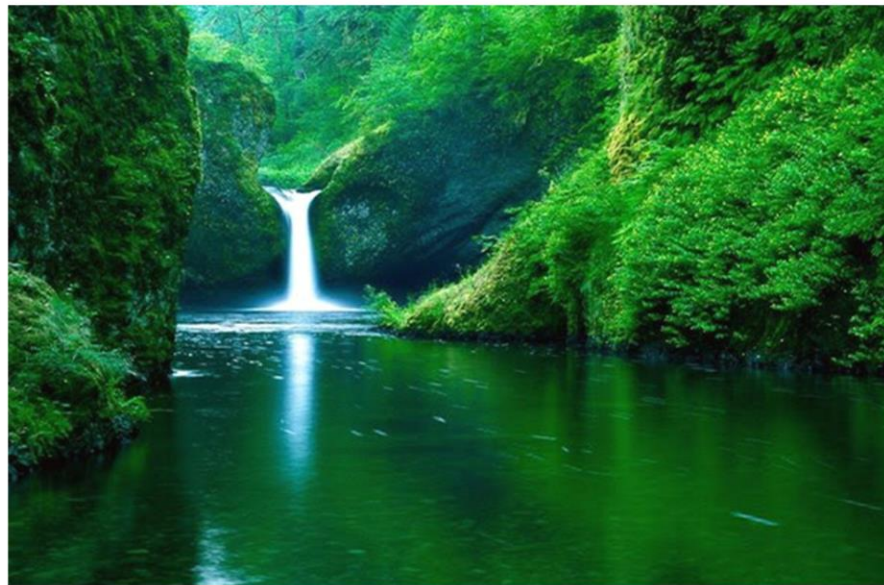
๔

ปลูกต้นไม้ให้มากขึ้น

สิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อม

<https://www.urbaneco.org/%E0%>

เป็นระบบความสัมพันธ์ของทุกสิ่ง
ทุกอย่างที่อยู่รอบตัว **ทั้งที่มีชีวิต**
และสิ่งที่ไม่มีชีวิต ทั้งเกิดขึ้นเอง
ตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น

สิ่งแวดล้อม

เช่น พืช สัตว์ มนุษย์ ดิน น้ำ อากาศ บ้านเรือน อาชีพ วัฒนธรรม

สิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ มีความเกี่ยวข้อง
สัมพันธ์กัน เกื้อกูลและต้องพึ่งพา
อาศัยซึ่งกันและกัน

สิ่งแวดล้อม

เช่น มนุษย์ใช้พืชและสัตว์
เป็นอาหาร พืชและสัตว์อาศัย
แหล่งน้ำและป่าไม้เป็นที่อยู่อาศัย

สิ่งแวดล้อม

ต้นไม้ อาศัยดิน เพื่อดูดซึมธาตุอาหาร
ในดินเพื่อใช้ในการเจริญเติบโต

สิ่งแวดล้อม

ดังนั้น จากความสัมพันธ์ดังกล่าว
การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม
ย่อมส่งผลกระทบต่อ
การดำเนินชีวิตของทุกชีวิต

ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

๑

สิ่งแวดล้อมไม่มี
ความเกี่ยวข้องกับมนุษย์

๒

มนุษย์ต้องพึ่งพาสังแวดล้อม

๓

การเปลี่ยนแปลงของ
สิ่งแวดล้อมไม่มีผลต่อมนุษย์

๔

การเพิ่มจำนวนของสัตว์ป่าทำให้
สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง

ความรู้เสริม

วันสิ่งแวดล้อมไทย ตรงกับ
วันที่ ๔ ธันวาคมของทุกปี

ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง สินทรัพย์ที่
เกิดเองตามธรรมชาติ จากกระบวนการต่าง ๆ
ทางฟิสิกส์หรือเคมี และสิ่งเหล่านั้นก่อให้เกิด
ประโยชน์ต่อมนุษย์และนำไปใช้ประโยชน์
ในการดำรงชีวิตได้
นักอนุรักษ์วิทยาแบ่งทรัพยากรธรรมชาติไว้
เป็น ๓ ประเภท ได้แก่

```
graph LR; A[ทรัพยากรธรรมชาติ] --> B[ทรัพยากรธรรมชาติ  
ประเภทใช้แล้วไม่หมดสิ้น]; A --> C[ทรัพยากรธรรมชาติ  
ประเภทใช้แล้วหมดสิ้นไป]; A --> D[ทรัพยากรที่ใช้แล้วมี  
เกิดการทดแทน];
```

ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติ
ประเภทใช้แล้วไม่หมดสิ้น

ทรัพยากรธรรมชาติ
ประเภทใช้แล้วหมดสิ้นไป

ทรัพยากรที่ใช้แล้วมี
เกิดการทดแทน

ทรัพยากรธรรมชาติประเภทใช้แล้วไม่หมดสิ้น

<https://sites.google.com/site/attractions01/neuxha-bth-reiyn/4-thraphyagr-na>

เป็นทรัพยากรที่มีความจำเป็นต่อ
การดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตสูงมาก
บางชนิดถ้าขาดไปชั่วเวลาเพียงน้อยนิด
ก็ทำให้ตายได้ มีความเพียงพอต่อ
ความต้องการ เมื่อใช้แล้วไม่หมดสิ้น
หมุนเวียนอยู่โลกลนี้ตลอดไป ได้แก่
อากาศ น้ำ แสงอาทิตย์

ทรัพยากรธรรมชาติประเภทใช้แล้วหมดสิ้นไป

เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้ว
ไม่สามารถทดแทนในช่วงระยะ
เวลาอันสั้น แต่จะทดแทนได้ใน
ระยะเวลานานนับเป็นล้านปี เช่น
น้ำมันปิโตรเลียม ถ่านหิน แร่ธาตุ

ทรัพยากรธรรมชาติประเภทใช้แล้วหมดสิ้นไป

ทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้ถือว่าไม่มีความจำเป็น
ในแง่ของการดำรงชีวิตมนุษย์ แต่จะมีความสำคัญ
ในด้านเอื้ออำนวยความสะดวกสบายผ่อนแรง
แก่มนุษย์เท่านั้น หรือกล่าวได้ว่าถ้าขาดทรัพยากร
เหล่านี้ มนุษย์ยังสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปกติ
นั่นเอง

ทรัพยากรที่ใช้แล้วมีการเกิดการทดแทน

ทรัพยากรธรรมชาติ ที่มนุษย์ใช้
ประโยชน์แล้ว ก็ยังเกิดขึ้นใหม่ทดแทน
กับที่ใช้ไปแล้วได้ ซึ่งระยะเวลาการเกิด
การทดแทน อาจจะเร็วขึ้นหรือช้า
ขึ้นอยู่กับทรัพยากรธรรมชาติ
แต่ละชนิด

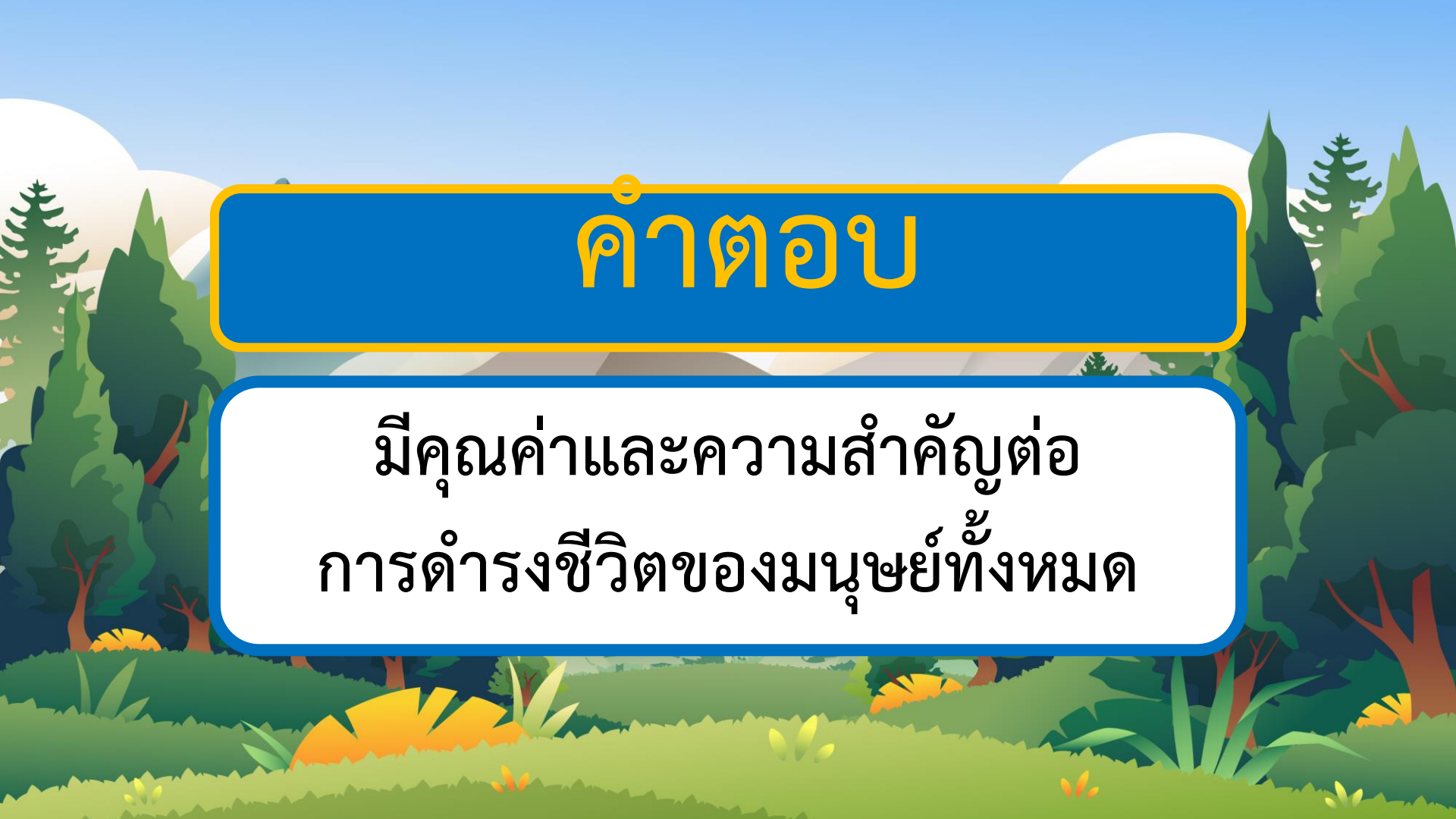
ทรัพยากรที่ใช้แล้วมีการเกิดการทดแทน

ดังนั้น การใช้ทรัพยากรธรรมชาติจึงต้อง
คำนึงถึงระยะเวลาการเกิดการทดแทน
ด้วย ได้แก่ **ความสมบูรณ์ของดิน**
คุณภาพของน้ำในที่ต่าง ๆ ป่าไม้ สัตว์ป่า
แหล่งประมง พื้นที่ทำการเกษตร เป็นต้น

คำถามชวนคิด

ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับ
ทรัพยากรธรรมชาติ
สิ่งใดมีคุณค่าและความสำคัญกว่ากัน

คำตอบ

มีคุณค่าและความสำคัญต่อ
การดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งหมด

ชั้นปฏิบัติ

คำชี้แจง : ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑
เรื่อง คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและ
ทรัพยากรธรรมชาติ

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑
เรื่อง คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและ
ทรัพยากรธรรมชาติ

คำชี้แจงครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑
เรื่อง คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและ
ทรัพยากรธรรมชาติ
๒. ครูเดินดูและให้ความช่วยเหลือตาม
ความเหมาะสม

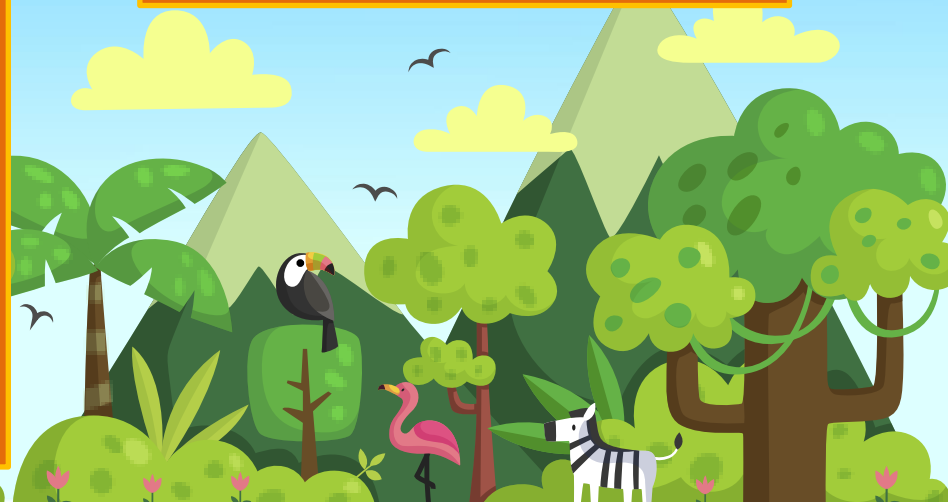
ใบงานที่ ๑ เรื่อง คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง หวงหน้างสิ่งแวดล้อม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
รายวิชา สังคมศึกษา รหัส ส๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดเรื่องคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและ
ทรัพยากรธรรมชาติ

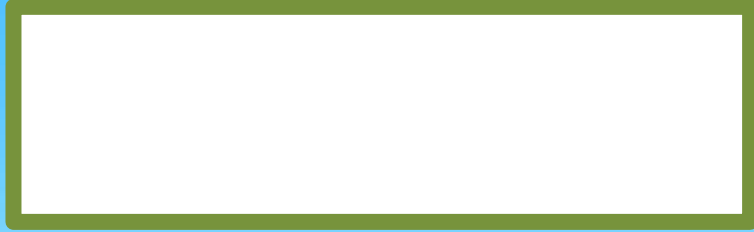
คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

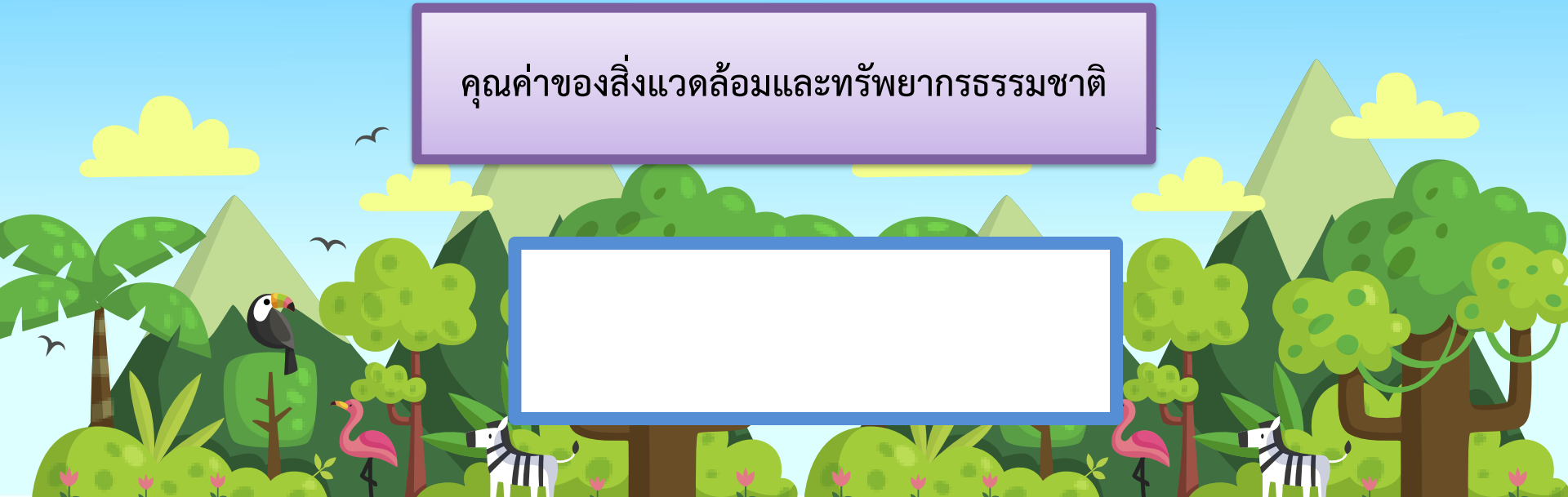
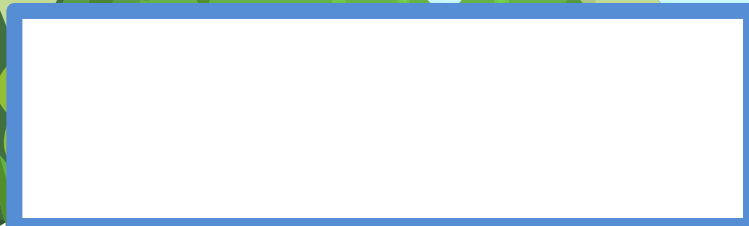
ใบงานที่ ๑

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดเรื่องคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

สิ่งแวดล้อมเป็นระบบความสัมพันธ์ของทุกสิ่ง
ทุกอย่างที่อยู่รอบตัว ทั้งที่มีชีวิตและสิ่งที่ไม่มีชีวิต
ทั้งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้าง

สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
เป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในทุกด้าน
และต้องพึงพาอาศัยอยู่ตลอดเวลา จึงมีคุณค่า
เป็นอย่างยิ่ง

คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

- ทรัพยากรธรรมชาติประเภทใช้แล้วไม่หมดสิ้น เช่นพลังงานจากแสงอาทิตย์ ลม อากาศ
- ทรัพยากรธรรมชาติประเภทใช้แล้วหมดสิ้นไปเช่น น้ำมันปิโตรเลียม ถ่านหิน
- ทรัพยากรที่ใช้แล้วมีการเกิดการทดแทน ได้แก่ ความสมบูรณ์ของดิน คุณภาพของน้ำ ในที่ต่าง ๆ ป่าไม้ สัตว์ป่า แหล่งประมง แหล่งเกษตร เป็นต้น

สรุปบทเรียน

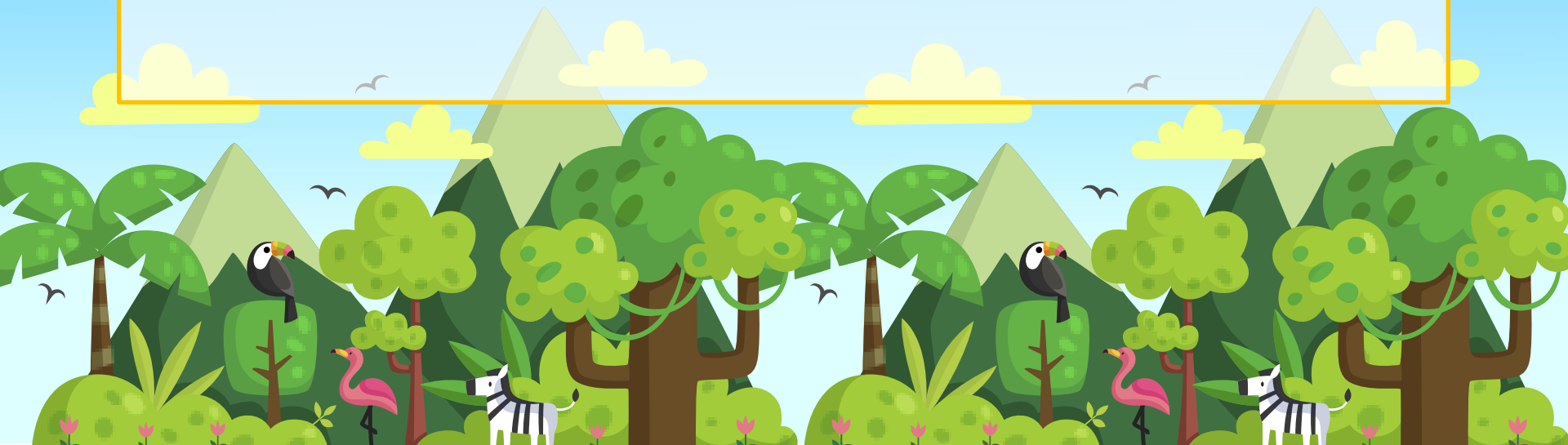
สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ล้วนมีคุณค่าและ
ความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของสิ่งมีชีวิตในทุกด้าน เพราะ
ต้องพึ่งพาอาศัยปัจจัยทั้งสองอยู่ตลอดเวลา

ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมและ
ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นสิ่งที่เราทุกคนควรร่วมกันรักษา
โดยใช้ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง คุณค่าการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๒

เรื่อง คุณค่าการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

